

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในขณะที่โลกปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์อย่างเต็มที่ในทุกสาขา การใช้เครื่องทุ่นแรงและเครื่องจักรแทนแรงงานมนุษย์หรือสัตว์ทำให้การผลิตได้ผลอย่างเต็มที่ การขยายตัวในด้านอุตสาหกรรมมีขึ้นอย่างกว้างขวางทั่วไป แม้กระทั่งประเทศที่กำลังพัฒนาเกษตรกรรม เครื่องมือเครื่องจักรก็เข้าไปมีบทบาทมากขึ้น จึงเห็นได้ว่าในโลกปัจจุบันเป็นยุคของความเจริญด้านวิทยาศาสตร์อย่างแท้จริง ในทำนองเดียวกัน ความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้ก้าวหน้าขึ้นอย่างมากมาย เครื่องมือเครื่องใช้และวิทยาการต่าง ๆ ได้วิวัฒนาการขึ้นอย่างรวดเร็ว ถ้าหากจะเปรียบเทียบอัตราเกิดและอัตราตายในสมัยก่อนกับปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าในสมัยก่อนนั้น อัตราการตายสูงมาก เพราะความเจริญทางด้านวงการแพทย์ยังมีน้อย แต่ในปัจจุบันจะเห็นว่าอัตราการตายของทารกมีเปอร์เซ็นต์ลดลงมาก ทั้งนี้เพราะความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์นั่นเอง ปัญหาที่ตามมาคือปัญหาประชากรได้เกิดขึ้นแทบทุกประเทศ สำหรับประเทศไทยในปัจจุบันมีจำนวนประชากรประมาณ 60 ล้านคน เมื่อประชากรได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเช่นนี้ สังคมก็ขยายตัวกว้างขวางออกไป ปัญหาต่าง ๆ ก็ย่อมติดตามมาอย่างมากมาย ปัญหาสังคมเป็นปัญหาที่ซับซ้อนยุ่งเหยิง เพราะเมื่อเกิดปัญหาหนึ่งก็ย่อมจะเชื่อมโยงไปสู่อีกปัญหาหนึ่งต่อ ๆ กันไป ประเทศไทยก็เช่นเดียวกันที่ได้ประสบกับปัญหาสังคมต่าง ๆ เนื่องจากสภาพทั่วไปของประเทศไทยนั้นเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา (developing country) เป็นประเทศกสิกรรม มีการทำนาเป็นอาชีพหลัก และอยู่ในชั้นของสังคมที่มีปัญหาเศรษฐกิจ ขาดการศึกษา ขาดความรู้และความสามารถในการประกอบอาชีพอื่น ๆ การปรับปรุงตนเองยังต้องใช้เวลา เพราะช่องทางในการประกอบอาชีพมีอยู่อย่างจำกัด เมื่อสิ้นฤดูการทำนาส่วนหนึ่งของเกษตรกรก็หาลังไหลเข้ามาในเมืองเพื่อหางานทำ โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานคร การอพยพเข้าสู่เมืองหลวงนี้ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนที่อยู่อาศัย เกิดที่อยู่อาศัยไม่ถูกสุขลักษณะ กลายเป็นแหล่งเสื่อมโทรม (slum) อยู่กันอย่างแออัด ประชากรผู้อพยพเข้ามานี้เป็นผู้ขาดการศึกษาหรือมีการศึกษาน้อย จึงขาดความรู้ความชำนาญในการประกอบอาชีพด้านอื่น ทำให้เกิดปัญหาการว่างงาน และเพื่อความอยู่รอดของชีวิตเมื่อไม่ได้สิ่งที่ตนปรารถนาโดยสุจริตจึงจำเป็นต้องแสวงหาโดยทางทุจริต เช่น ประทุษร้าย ชิงทรัพย์ การพนัน เป็นต้น เกิดเป็นปัญหาอาชญากรรมขึ้น ปัญหาที่สำคัญอันหนึ่งซึ่งเป็นผลเสียอย่างร้ายแรงต่อประเทศชาติก็คือ ปัญหาการกระทำผิดของเด็ก (juvenile delinquency) ซึ่งในสมัยก่อนอาจใช้คำว่า ยุวอาชญากร แต่คำนี้เป็นที่รุนแรงเกินไป จึงเปลี่ยนมาใช้คำว่า การกระทำผิดของเด็ก ซึ่งมีความหมายไปในทำนองเดียวกันนั่นเอง ถ้าบุคคลขาด

ความมั่นคงในสถานภาพทางสังคม สถานภาพทางเศรษฐกิจแล้ว ก็จะทำให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้าไปไม่ได้ ถ้าเยาวชนเจริญเติบโตในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีแล้ว ในภายภาคหน้าประเทศชาติจะขาดความ มั่นคง เพราะเด็กนั่นเองที่จะต้องเป็นผู้ใหญ่และรับผิดชอบต่อประเทศชาติในอนาคต⁽¹⁾

นับแต่สงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา มีปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนกระทำผิด เป็นเรื่องที่อารยประเทศทั้งหลายให้ความสนใจกันมาก และนับวันจะยิ่งมากขึ้นไปทุกที เพราะเหตุที่เด็กหรือเยาวชนกระทำผิดมีอัตราสูงขึ้นกว่าเดิม หรือลักษณะความผิดนับวันจะเพิ่มความร้ายแรงขึ้นไปทุกที และต่างตระหนักดีว่าเด็กหรือเยาวชนทั้งหลายจะต้องเข้ารับภาวะหน้าที่ในทางสังคมแทนผู้ใหญ่ในรุ่นปัจจุบันในวันข้างหน้า เพราะฉะนั้นจึงควรเป็นผู้ที่ตีพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ สำหรับคนไทยเราในปัจจุบันปัญหาเรื่องเด็กเกเรหรือเด็กที่กระทำผิดนับเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญประการหนึ่ง รัฐบาล องค์การเอกชน ตลอดจนประชาชนที่มีความรู้สึกรับผิดชอบต่อสังคมทั้งหลายตระหนักดีว่า ควรจะได้ทำการศึกษาค้นคว้าและพิจารณาหาทางป้องกันและแก้ไขกันอย่างจริงจังก่อนที่จะปัญหาจะลุกลามไปมากยิ่งขึ้นกว่าเดิมที่เป็นอยู่ในขณะนี้⁽²⁾ การที่ปัญหาการกระทำผิดของเด็กนับวันจะมีมากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งนี้มิใช่เหตุเพราะว่าเด็กหรือเยาวชน กระทำผิดมีอัตราสูงหรือลักษณะการกระทำผิดร้ายแรงขึ้น แต่เนื่องจากพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือฝืนระเบียบ (deviant behavior) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (dynamic process) เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอและจะมีความเกี่ยวพันกับลักษณะความประพฤติกรรมเกเร สภาพความเป็นอยู่ทางสังคมและลักษณะประจำตัวของผู้กระทำผิด หรืออีกนัยหนึ่งคือองค์ประกอบทางสังคมและภาวะความเป็นอยู่ของสมาชิกในสังคมเปลี่ยนแปลงไป การพัฒนาบุคลิกภาพ อุปนิสัย เหตุจูงใจต่าง ๆ ที่ค่อย ๆ ก่อตัวขึ้นในชีวิตและการเจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นเหตุให้เด็กกระทำผิด กระทำในสิ่งที่สังคมไม่ยอมรับ มีพฤติกรรมที่เป็นการขัดต่อขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม และ ศีลธรรมอันดีของส่วนรวม ซึ่งได้แก่ เด็กเกเร เร่วรอน ขอทาน หนีโรงเรียน แต่ที่รุนแรงที่สุดคือ การกระทำผิดกฎหมายที่จัดอยู่ในความผิดประเภทความผิดบางลักษณะในศาลคดีเด็กและเยาวชนคือ การทำร้ายร่างกาย ลักทรัพย์ การกระทำอนาจาร ช่มชู้ กระทำชำเรา การกระทำผิดด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด

โดยเหตุที่การกระทำผิดของเด็กเป็นการละเมิดกฎหมายบ้านเมือง ซึ่งอาจกระทำไปเพราะความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เกะกะเกเร ดึกคะนอง หรืออาจเป็นการปรับปรุงตนเองให้เข้ากับระบบของสังคม ด้วยเหตุนี้จึงไม่นิยมเรียกการกระทำผิดของเด็กว่าเป็น “อาชญากรรม” (crime) แต่เรียกว่า “การกระทำผิดของเด็ก” (delinquency)⁽³⁾ การช่วยเหลือให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้กลับตัวเป็นคนดี สามารถกลับเข้ามาอยู่ในสังคมของคนดีได้อย่างเดิม จะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย การกระทำผิดก็เปรียบเสมือนโรคชนิดหนึ่งที่สามารถรักษาให้หายได้ นักวิชาการ

ได้ทุ่มเทความรู้ความสามารถ ตลอดจนเวลาและกำลังทรัพย์ในการศึกษาหาความรู้ในเรื่องสาเหตุ การกระทำผิดของเด็ก เยาวชน และการกระทำผิดของผู้ใหญ่

ปัจจุบันสังคมไทยมีเด็กและวัยรุ่นจำนวนมากที่ประพฤติตนเป็นเด็กเกเรหรือเป็นนักเลง อันธพาล กล่าวคือ มีกิริยาท่าทางแข็งกระด้าง ก้าวร้าว รุกราน มีวาจาสามหาว หยาบคาย บ้างก็แสดงออกด้วยการแต่งกายและอาภรณ์กิริยาเป็นที่สะดุดตาแก่ผู้พบเห็น ชอบมั่วสุมกันอยู่ตามที่ ชุมชน โดยเฉพาะตามโรงภาพยนตร์ ร้านอาหาร เครื่องดื่ม สถานเริงรมย์ ตั้งเป็นอั้งยี่หรือ ช้องโจร บ้างก็จับกลุ่มกันสูบบุหรี่ ดื่มสุรา ดิตยากระตุ้นประสาทหรือยาเสพติด ชอบก่อเรื่อง ทะเลาะวิวาท พกมีด พกปืน พกระเบิด เมื่อมีเรื่องไม่พอใจเกิดขึ้นก็ยกพวกเข้าตีกัน ทำร้ายกัน นอกจากนี้ยังมีการประพฤติผิดกฎหมายบ้านเมือง เช่น ปล้น ใจ ลักขโมย กระทำอนาจาร ข่มขืน กระทำชำเรา เป็นต้น

จากข้อมูลสถิติของการกระทำผิดกฎหมายของเด็กและเยาวชนส่วนกลาง
ในสถานพินิจและคุ้มครองและเยาวชนกลางตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2535 - 2539

กลุ่มความผิด	2535	2536	2537	2538	2539
กลุ่มความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	1,450	1,126	1,563	1,800	1,374
กลุ่มความผิดเกี่ยวกับร่างกาย	379	472	516	477	286
กลุ่มความผิดเกี่ยวกับเพศ	125	121	160	166	121
กลุ่มความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข	686	154	248	266	188
กลุ่มความผิดอื่น ๆ	147	909	1,633	3,073	3,158
รวม	2,787	3,082	4,120	5,787	5,127

ที่มา : เอกสารฝ่ายวิชาการ⁽⁴⁾ รายงานสถิติเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด สถานพินิจและ
คุ้มครองเด็กและเยาวชน ศาลเยาวชน และครอบครัวกลาง

จากสถิติการกระทำผิดกฎหมายของเด็กและเยาวชนในส่วนกลาง ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 - 2539 พบว่า จำนวนที่เด็กและเยาวชนที่ได้กระทำความผิดแต่ละกลุ่มความผิดยังมีจำนวนมาก ในแต่ละปี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภัยและปัญหาอาชญากรรมมีมากในสังคม เนื่องจากเด็กและเยาวชน ย่อมจะเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในสังคมต่อไปภายหน้า การจะมีสังคมที่ปลอดภัยและสงบสุขนั้น ขึ้นอยู่กับสมาชิกของสังคม หรืออย่างน้อยที่สุดสมาชิกส่วนใหญ่ของสังคมจะต้องไม่กระทำ พฤติกรรมที่ขัดต่อกฎหมายระเบียบของสังคมได้กำหนดขึ้นไว้ และถือปฏิบัติกันมาเป็นเวลานาน ในปัจจุบันสังคมพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว อัตราการกระทำผิดในสังคมก็พัฒนาสูงขึ้นไป และนับวัน ก็ยิ่งจะเพิ่มขึ้นมากทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ หากมิได้รับการเอาใจใส่ในการหาทางป้องกันและ แก้ไขให้เด็กกลุ่มนี้กลับตัวเป็นคนดีได้ก็ย่อมจะกระทำความผิดกฎหมาย และต้องประกอบอาชญากรรม

ต่อไปอีก ซึ่งจะเป็นผลเสียต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตของสมาชิกในสังคมโดยรวมตลอดจนสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของชาติ

กลุ่มเด็กชายที่ได้กระทำผิดกฎหมายเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญเท่ากับกลุ่มเด็กชายทั่วไป เพราะถึงแม้จะเป็นกลุ่มที่กระทำผิดกฎหมาย แต่ยังคงสภาพเป็นทรัพยากรบุคคลส่วนหนึ่งที่จะสร้างสรรค์อนาคตของประเทศชาติต่อไป ผู้วิจัยได้มองเห็นความสำคัญและมีความสนใจศึกษา “สภาวะจิตสังคมของเด็กชายที่กระทำผิดกฎหมาย” ซึ่งคาดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อข้อมูลพื้นฐาน วิเคราะห์วางแผน ดำเนินงานส่งเสริมป้องกันปัญหาสุขภาพจิตของเด็กและเยาวชนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของเด็กชายที่กระทำผิดกฎหมาย
2. เพื่อศึกษาลักษณะของพฤติกรรมในการกระทำผิดกฎหมาย
3. เพื่อศึกษาสภาวะจิตใจหลังจากกระทำผิดกฎหมาย

คำถามในการวิจัย

1. สภาวะจิตสังคมของเด็กชายที่กระทำผิดกฎหมายเป็นอย่างไร

สมมติฐาน

ไม่มี

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้ศึกษาเฉพาะเด็กชายที่กระทำผิดกฎหมายที่มีอายุเกิน 7 ปีบริบูรณ์แต่ไม่เกิน 14 ปีบริบูรณ์ ที่ศาลเด็กและครอบครัวกลางตัดสินให้เข้ารับการฝึกอบรมในบ้านมุทิตา ในช่วงที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลระหว่างเดือน ธันวาคม 2540 ถึง เดือน กุมภาพันธ์ 2541

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ การแบ่งเด็กชายที่กระทำผิดกฎหมายได้แบ่งตามกลุ่มหรือข้อหาของการกระทำผิดกฎหมาย อ้างอิงตามเอกสารฝ่ายวิชาการรายงานสถิติเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนและครอบครัวกลาง

ข้อจำกัดและอุปสรรคในการวิจัย

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้เป็นกลุ่มเด็กชายที่มีอายุเกิน 7 ปีบริบูรณ์ไม่เกิน 14 ปีบริบูรณ์ ที่ได้กระทำผิดกฎหมายทุกกลุ่มความผิด และได้รับการพิพากษาจากศาลเยาวชน และครอบครัวกลางตัดสินให้เข้ารับการฝึกอบรมในบ้านมุทิตาเท่านั้น ดังนั้นผลของการศึกษานี้ไม่อาจสรุปผลครอบคลุมไปยังกลุ่มเด็กและเยาวชนชายและหญิงที่ไม่ได้รับคำพิพากษาและได้รับคำพิพากษาแล้ว ทั้งส่วนกลางและภูมิภาคได้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สภาวะจิตสังคม (Psychosocial Aspects) หมายถึง สภาพตัวเด็ก สภาพครอบครัวและสังคม และสภาพจิตใจภายหลังการกระทำผิดกฎหมายของเด็กชายที่กระทำผิดกฎหมาย

สภาพตัวเด็ก ในการศึกษานี้เกี่ยวกับ อายุ ระดับการศึกษา พฤติกรรมการเรียน และพฤติกรรมการกระทำผิดกฎหมาย

สภาพครอบครัวและสังคม ศึกษาเกี่ยวกับ การศึกษาของบิดา มารดา อาชีพของบิดา มารดา รายได้ของบิดา มารดา สถานภาพสมรสของบิดา มารดา ความสัมพันธ์กับพี่น้อง ผู้เลี้ยงดูในวัยเด็ก ลำดับการเกิด จำนวนพี่น้อง ประวัติบุคคลในครอบครัวเคยจับกุมดำเนินคดี บุคคลที่อยู่อาศัยอยู่ก่อนถูกจับกุม การได้รับการเลี้ยงดูแบบทารุณกรรม และทอดทิ้ง ประวัติการใช้สารเสพติดของเด็กและครอบครัว ประวัติการมีเพศสัมพันธ์ ประวัติการใช้เงิน ประวัติการทำงานก่อนจับกุม ประวัติการคบเพื่อน และสภาพที่อยู่อาศัย

สภาวะจิตใจหลังกระทำผิดกฎหมาย ในการศึกษานี้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ

- ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองโดยใช้แบบประเมินด้วยตนเอง Coopersmith Self - Esteem Inventories
- ภาวะซึมเศร้า โดยใช้แบบประเมินด้วยตนเอง Children's Depression Inventory

เด็กชายที่กระทำผิดกฎหมาย (Delinquent boys) หมายถึง เด็กชายที่กระทำผิดกฎหมาย อาญารวมทั้งเด็กที่กระทำผิดกฎหมาย บัญญัติเป็นความผิดสำหรับเด็กซึ่งได้รับการตัดสินจากศาลเยาวชนและครอบครัวกลางให้เข้ารับการอบรมในสถานฝึกอบรมบ้านมุทิตา

เด็ก ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง บุคคลอายุเกิน 7 ปีบริบูรณ์แต่ยังไม่เกิน 14 ปีบริบูรณ์⁽⁵⁾

กระทำผิดกฎหมาย หมายถึง การกระทำผิดตามกฎหมายหรือข้อหา อ้างในเอกสาร ฝ่ายวิชาการ รายงานสถิติและเยาวชนที่กระทำผิด สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ศาลเยาวชน และครอบครัวกลาง อันได้แก่ กลุ่มความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ กลุ่มความผิดเกี่ยวกับร่างกาย กลุ่มความผิดเกี่ยวกับเพศ กลุ่มความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข และกลุ่มความผิดอื่น ๆ⁽⁴⁾

สถานฝึกอบรมบ้านมุทิตา หมายถึง สถานฝึกอบรมเด็กชายที่ศาลตัดสินแล้ว มีอายุเกิน 7 ปีบริบูรณ์แต่ยังไม่เกิน 14 ปีบริบูรณ์ หรือเด็กที่มีรูปร่างเล็ก ทั้งนี้เพื่อความสะดวกเหมาะสม แก้วัย และสภาพจิตของเด็ก ทางสถานฝึกจะจัดให้เด็กเหล่านี้ได้เรียนหนังสือในหน่วยสามัญก่อน เมื่อมีความรู้พอก็จัดให้ฝึกอบรมวิชาอื่นๆ ได้แก่ ช่างไม้ ช่างตัดผม ช่างถ่ายรูป ช่างศิลป์ การเกษตร ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า ช่างพิมพ์ดีด และช่างซ่อมมอเตอร์ไซด์⁽⁶⁾

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบสภาวะจิตสังคมและพฤติกรรมของการกระทำผิดของเด็กชายที่กระทำผิดกฎหมาย
2. ได้ทราบข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์ วางแผน ดำเนินงานส่งเสริมป้องกันสุขภาพจิตของเด็กและเยาวชน
3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ศึกษา ค้นคว้า และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไป

* กรอบแนวคิด (Concept Framework)

